

3. 3. 2

මහාසුක්‍රියා සුත්‍රීන්.

ඩ්‍රී. මේ සුත්‍රං : එන්. සම්ය. හැට්, සංස්කෘත විහාරයේ කළුලව්‍යාසම්. නිග්‍රෑයාරුම්. අද බෙ, හැට්, ප්‍රබේහාසමිය. නීව, සෙනු, පහකාලිවර. අදාය කළුලව්‍යා. පිණ්ඩාය ප, එසි. කළුලව්‍යාසම්. පිණ්ඩාය වරිනු, පව්‍රි, හැනු. පිණ්ඩාප, තිපාරිකානෙකා, ගෙන කාලුබේමිකාසා සක්‍රියා විහාරය, ගෙනුපසංඛ්‍යා දිව, විහාරය. සෙනු බෙ, පන සම්යෙන කාලුබේමිකාසා සක්‍රියා විහාර සම්පූල, නී සෙනු, සනු, නී පක්‍රියාතාතා, නී ගෙනුනායි. අදාය, බෙ, හැට්, කාලුබේමිකාසා සක්‍රියා විහාර සම්පූල, නී සෙනු, සනු, නී පක්‍රියාතාතා, නී ගෙනුපසංඛ්‍යා දිව, නී සෙනු, සනු, නී පක්‍රියාතාතා, නී සම්පූල, නී බෙ, කාලුබේමිකාසා සක්‍රියා විහාර සෙනු, සනු, නී පක්‍රියාතාතා, නී සම්පූල, නී බෙ, ඉඩ ගිකුටු විහාරනායියි.

දෙන බෙ, පන සම්යෙන අදායම්, අභ්‍යන්තර සම්පූලෝගි ගිකුටු සාදාධි. සට්‍ය සක්‍රියා විහාර විවරකාමම. කාරෝයි. අද බෙ, හැට්, සෙනු, සනු හැනුහාසමිය. පතිස්ථාපු, නී, වූවිජේ, ගෙන සට්‍ය සක්‍රියා විහාර ගෙනුපසංඛ්‍යා, උපසංඛ්‍යා, පක්‍රියාතාතා අදාය නීයිදි. නීසරු බෙ, හැට්, අභ්‍යන්තර නායු. අභ්‍යන්තර පක්‍රියාතාතායි : සම්පූල, නී බෙ, අභ්‍යන්තර කාලුබේමිකාසා සක්‍රියා විහාර සෙනු, සනු, නී පක්‍රියාතාතා, නී, සම්පූල, නී බෙ, එන් ගිකුටු විහාරනායියි.

සම්පූල, නී හැනාතා, කාලුබේමිකාසා සක්‍රියා විහාර සෙනු, සනු, නී පක්‍රියාතාතා, නී, සම්පූල, එන් ගිකුටු විහාරනායි. විවරකාරසමයෙ, තෙ, හැනාතා, විනායියායියි.

න බෙ, අභ්‍යන්තර, ගිකුටු ගෙ, හැනු සම්හානීකාරකෝ, සම්හානීකාරකෝ, සම්හානීකාරකෝය. අනුපූරෝයා, ගණුරෝම්, ගණුරෝයා, ගණුසම්මුදිනෝ, සෙ, වන්, අභ්‍යන්තර, ගිකුටු සම්හානීකාරකෝ, සම්හානීකාරකෝ, සම්හානීකාරකෝය. අනුපූරෝයා, ගණුරෝම්, ගණුරෝයා, ගණුසම්මුදිනෝ, ය. රු. නොකුම්මෙපූඩ්. පවිච්චුපූඩ්. උපම්, බිපූඩ්¹ තයා පුබසා නීකාමලු, නී හටිසායා අක්‍රිච්චරු, නී අක්‍රිච්චරු, නී සෙනු. යානු. විරුද්‍යා. ගෙ, ව බෙ, සෙ, අභ්‍යන්තර, ගිකුටු එකෝ, ගණකම, වූපකටෝ, විහාරායි. හැසෙනා, ගිකුටුනෝ, පරිකාඩායි : ය. රු. නොකුම්මෙපූඩ්. පවිච්චුපූඩ්. උපම්, බිපූඩ්¹ තයා පුබසා නීකාමලු, නී හටිසායා අක්‍රිච්චරු, නී අක්‍රිච්චරු, නී යානුමෙනා. විරුද්‍යා.

සෙ, වන්, අභ්‍යන්තර, ගිකුටු සම්හානීකාරකෝ, සම්හානීකාරකෝ, සම්හානීකාරකෝ, අනුපූරෝයා, ගණුරෝම්, ගණුරෝයා, ගණුසම්මුදිනෝ, සාම්යිකා² ව, කානාතා. වෙනෝ, වූමුහායි. උපසම්පරු විහාරිසායා, අකාම්යිකා³ ව, අකුපානායි නොනු. යානු. විරුද්‍යා. ගෙ, ව බෙ, සෙ, අභ්‍යන්තර, ගිකුටු එකෝ, ගණකම, වූපකටෝ, විහාරායි, හැසෙනා, ප, එකාඩායි : සාම්යිකා³ ව, කානාතා. වෙනෝ, වූමුහායි. උපසම්පරු විහාරිසායා, අකාම්යිකා³ ව, අකුපානායි යානුමෙනා. විරුද්‍යා.

-
1. සම්බාධිපූඩ් - සනු, මුරුයා.
 2. සාම්යිකා - මුරුයා.
 3. අකාම්යිකා - මුරුයා.

2. සාම්යිකා - මුරුයා.

ප. ඩ. 2

මහාසුක්කදීතා සූත්‍රය

මා විජින් මෙයේ අසන ලදා: එක් සමයක්ගි භාග්‍යවඥුන් වහන්සේ සැහැරනාවියෙහි ක්‍රිල්වන නිපුණාධාරාවයෙහි වැඩි වසන සේක. එකල භාග්‍යවඥුන් වහන්සේ පෙරවරු යෙහි භාද පෙරව පාසිටිරු ගෙන ක්‍රිල්වනට පිටු පිශිෂ වැඩි සේක. ක්‍රිල්වන්ගි පිටු පිශිෂ හැඳිර පසුබන පිශිෂධානයන් වැලැකි සේක් කාලමෙමක සැහැරරජු ගේ විභාරය කරා දිවා විභරණය පිශිෂ වැඩියෝ. එසමයෙහි කාලමෙමක සැහැරරජු ගේ වෙශර පනවන ලද බොහෝ සෙනසුන් ඇත. භාග්‍යවඥුන්වහන්සේ කාලමෙමක සැහැරරජු ගේ වෙශර පනවන ලද බොහෝ සෙනසුන් දුටු සේක. දක භාග්‍යවඥුන් වහන්සේට තෙල යින් වි. කාලමෙමක සැහැරරජු ගේ වෙශර පනවන ලද බොහෝ සෙනසුන් ඇත. මෙ වෙශර හික්ෂු සම්බුල වියයෙන් වෙශයන් ද හෝ යි.

එසමයෙහි ආපුණ්මත් ආනන්ද තෙරඹුවේ බොහෝ හික්ෂුන් භා සමඟ සටාය නම් යාක්‍යයන්ගේ විභාරයෙහි විවරකරම කොරෙනි. එක්බිනි භාග්‍යවඥුන් වහන්සේ සට්ට් වේලෙකි පිශිෂලකින් නැඹි පිටි සේක් සටාය නම් යාක්‍යයන්ගේ විභාරය කරා වැඩි සේක. වැඩි පැන්වූ අසනානි පුන් සේක. භාග්‍යවඥුන් වහන්සේ එහි වැඩි ගිද ආපුණ්මත් ආනන්ද තෙරුන් ඇමතු සේක. “ ආනන්දය, කාලමෙමක යාක්‍යයන් ගේ විභාරයෙහි සම්බුල සෙනාසනයේ පනවන ලද්දු වෙනි. කිම මෙහි සම්බුල හික්ෂු වාස කොරෙන් ද හෝ ” යි, පුරුෂීන්හ.

වහන්ස, කාලමෙමක යාක්‍යයන් ගේ විභාරයෙහි පැන්වූ බොහෝ සෙනසුන් ඇත. මෙහි බොහෝ හික්ෂු වාස කොරෙනි. වහන්ස, අපගේ විවරකාර සමය පවත්නේ යයි පිශිෂදන් දුන්සු.

ආනන්දය, සංගණිකාරාම වූ සංගණිකායෙහි ඇපුරු සංගණිකාරාමනායෙහි යෝදුරු ගණාරාම වූ ගණයා කොරෙනි ඇපුරු ගණයා භා සම්මුදින වූ මහන නො මහාබලන් ය. ආනන්දය, සංගණිකාරාම වූ සංගණිකායෙහි ඇපුරු සංගණිකාරාමනායෙහි අනුයුත්ත වූ ගණාරාම වූ ගණයා කොරෙනි ඇපුරු ගණයා කොරෙනි සම්මුදින වූ ඒ මහන යම් ඒ ලෙනාක්ත්‍රම්‍යසුවයෙක් ප්‍රවිච්‍යුතුවයෙක් උපම්‍යසුවයෙක් සම්බේධ්‍යසුවයෙක් ඇද්ද, ඒ පුබය රාකාන්තයෙන් කැමැති සේ ලබනුයේ තිද්‍යු වි ලබනුයේ විපුල වි ලබනුයේ වෙයි යන තෙල කරුණ නො වේ. ආනන්දය, යම් මහණයක් එකලා වූයේ ගණයා කොරෙන් වෙන් වූයේ වාස කොරේ ද, ඒ මහණහට මෙල කැමැති විය යුතු ය : “ යම් ඒ ලෙනාක්ත්‍රම්‍යසුව යයෙක් ප්‍රවිච්‍යුතුවයෙක් උපම්‍යසුවයෙක් සම්බේධ පුබයෙක් ඇද්ද, ඒ පුබය කැමැති සේ ලබන්නේ තිද්‍යු වි ලබන්නේ විපුල වි ලබන්නේ වෙයි ” යන තෙල කරුණ ඇත.

ආනන්දය, එකැනින් ඒ මහන ස්විකිය පර්ශ්චසමාධානයෙහි නියුලියේ පිය පිරිස්හා එක්වීමෙහි ඇපුරුයේ සංගණිකාරාමනායෙහි යෝදුලෙස් ගණයා කොරෙනි නියුලියේ ගණයා කොරෙනි ඇපුරුයේ ගණයා භා සම්මුදින වූයේ මනාප වූ රුධාරුධාවිවර වින්ත විමුක්තිය යෝ කොලෝසුන් විධින් අකාරා වූ අසාමධික හෙවත් ලොකාන්තර අනුත්ත විමුක්තිය යෝ උපයා වෙශයන්නේ ය යන තෙල කරුණ නො වේ. ආනන්දය, යම් ඒ මහණයක් එකලා වූයේ ගණයා කොරෙන් ව්‍යාපකරු වූයේ වෙයේ ද, ඒ මහණහට තෙල කැමැති විය යුතු ය. කිමෙක යන් : කාන්ත වූ සාමධික වෙනාවිමුක්තිය යෝ අකාරා වූ විමුක්තිය වෙනාවිමුක්තිය යෝ උපයා වෙශයන්නේ ය යන තෙල කරුණ වෙයි.

සාහා අභ්‍යන්තර පමණි සම්බුද්ධයාමි : යන් රත්තායා යන් ගි-
රතායා රුපය විපරින්මූල්‍යාචාරී, නැ දුප්‍රාප්‍රේර්යු තෙව් කාලීයි-
දුක්‍ඩාංශීම්හසුපායායා.

අයා බෙ, අභ්‍යන්තර තරුගතෙන් අනික්‍මුණුද්‍යා, යදිදා-
සබඩ්‍යා අම්බායිකාර අර්ථිතාත්. සූක්‍රාන්ත්‍ය උපසම්පූර්ණ විහාරිතුව්⁴
නැතු වේ අභ්‍යන්තර, තරුගත්. ඉම්හා විහාරෙන විහාරනයා. හටතායි
දුපසඩික්‍මාරු ගිකුතු හිකුවුනියෙ, උපාසනා, උපායිකායෙ, රුජානෙ,
රුජ්‍මහාමහා, සිජීයා, සිජීයාවකා. නැතු අභ්‍යන්තර, තරුගතෙ, විවෙක-
ඩිජෙනානෙව එනෙනා විවෙකපාණෙන විවෙකපාභාරෙන වූපකාවින්
නෙකුම්මා, හිරෝන් බ්‍රහ්මාන්දුනෙන සඛියෙ, අභ්‍යවත්තානීයා බ්‍රහ්මාන්දු
අභ්‍යන්තරය් උගෙන්ත්නිකපරිකංසුතායෙම කරා. කතා, හොත්.
තාසම, සිජ අභ්‍යන්තර, හිකුතු වෙති අභ්‍යවත්තානීයා : අර්ථිතාත්. සූක්‍රාන්ත්‍ය
දුපසම්පූර්ණ විහාරයානි. තෙනා අභ්‍යන්තර, හිකුතුනා, අර්ථිතාතාම්මෙව එනෙන්
සාහායාදෙන්, එනෙන්දා කාත්‍යාචාරී, සම්දහානී.

තරුකුට අභ්‍යන්තර, හිකුතු අර්ථිතාතාම්මෙව විතාන්. සාහායා-
දෙනී එනෙන්දා. කාරුනා සම්දහානී. ඉඩාන්තාන්, හිකුතු විවිධෙවව කාමෙනී
මිමිවව අකුෂලෙනී බ්‍රහ්මාන්දුනා සම්වාර්තා. සම්වාර්තා. පිතිපුබං
පාම්. කිංහා. උපසම්පූර්ණ විහාරනී, විභාකාවිව්‍යාරනා. වූපසම, අර්ථිතාත්.
සම්පාදනා. වෙතෙයෙ, එනෙන්දාහාවා. අවිහකකා. අවිවාර්තා. සම්ඩිජ්‍රා
පිතිපුබංදුයීයා. කිංහා-පෙ-තානීයා. කිංහා-පෙ-විතුත්තා. කිංහා. උපසම්පූර්ණ
විහාරනී. එවා. බෙ, අභ්‍යන්තර, හිකුතු අර්ථිතාතාම්මෙව විතාන්. සාහායා-
දෙනී, එනෙන්දා කාරුනා, සම්දහානී. සෙ, අර්ථිතාත්. සූක්‍රාන්ත්‍ය
මිනිකාරුනී. සාහායාදෙනී. පක්‍රියාන්දානී, නා සහායිව්‍යානී, නා විෂ්වව්‍යානී. එවා.
සාහාම්මා. අභ්‍යන්තර, හිකුතු එවා. පරානානී : අර්ථිතාත්. සූක්‍රාන්ත්‍ය. බෙ,
මේ මිනිකාරුනී, අර්ථිතාත්. සූක්‍රාන්ත්‍යාය විතාන්. නා පක්‍රියානී,
නා පායයිදානී, නා සහායිව්‍යානී, නා විෂ්වව්‍යානී'නී. ඉඩාහා තැන් සම්පූර්ණා,
ශොත්. සෙ, බණිදා, සූක්‍රාන්ත්‍ය. මිනිකාරුනී-පෙ-සෙ, අර්ථිතාතාබණිදා,
සූක්‍රාන්ත්‍ය. මිනිකාරුනී-පෙ-සෙ, අභ්‍යන්තර්. මිනිකාරුනී. සාහා
අභ්‍යන්තර්. මිනිකාරුනී, අභ්‍යන්තර්, ය විතාන්. නා පක්‍රියානී,
නා සහායිව්‍යානී, නා විෂ්වව්‍යානී. එවා. සාහාම්මා. අභ්‍යන්තර, හිකුතු එවා.
පරානානී : අභ්‍යන්තර්. බෙ, මේ මිනිකාරුනී, අභ්‍යන්තර්, ය විතාන්.
නා පක්‍රියානී පායයිදානී නා සහායිව්‍යානී නා විෂ්වව්‍යානී'නී. ඉඩාහා තැන්
සම්පූර්ණා ශොත්. සෙ, මේ.

තෙනා අභ්‍යන්තර, හිකුතුනා, තාසම්ඩෙව පුරිමයම්. සම්ඩිනීමිනිමෙනා
අර්ථිතාත්. එවා විතාන්. සාහායා-දෙනාචාරී, එනෙන්දාකා-
කාචාරී, සම්දහාතාචාරී. සෙ, අර්ථිතාත්. සූක්‍රාන්ත්‍ය මිනිකාරුනී. සාහා
අර්ථිතාත්. සූක්‍රාන්ත්‍ය. මිනිකාරුනී, අර්ථිතාත්. සූක්‍රාන්ත්‍යාය විතාන්.
පක්‍රියානී, පායිදානී, සහායිව්‍යානී, විෂ්වව්‍යානී. එවා. සාහාම්මා.
හිකුතු එවා. පරානානී : අර්ථිතාත්. සූක්‍රාන්ත්‍ය. බෙ, මේ මිනිකාරුනී,
අර්ථිතාත්. සූක්‍රාන්ත්‍යාය විතාන්. පක්‍රියානී පායිදානී සහායිව්‍යානී විෂ්වව්‍යානී.

1. රත්තා - ඩිඩු, මිරු, PTS.

3. යන් තරුගතෙනා - යනා.

2. යන් ගිරත්තා - ඩිඩු, මිරු, PTS.

4. විහාරනී - යනා.

අභ්‍යන්තරේ, යම් රුපගසක රාජ විශයෙන් ඇලුණක් හට යම් රුපගසක අවශ්‍යක මූලික් හට එ රුපයා ගේ විපරීකුම අනුවරා භාව සේවායෙන් ගොකු පරිදේව දුබ දෙළරුමනායා උපායාසගයේ තුළදින් නාම, මම රඛු රක්ද ද ගැරුණායක් තුවැඩින් නොදැක්මී.

අභ්‍යන්තරයේ තුළ විසාරය මොනාවට අවබෝධ කරන ලද, සූමික් පිළිස යැයෙන් : රුපාදී භුම් නිලිනි නො මෙනෙහි සිරිමෙන් විෂය අධ්‍යාපන්මයෙහි ගුණාත්මක උග්‍රසමාපන්නිය සරයා වාස සිරිම පිළිස යි. ආභ්‍යන්තරය, ඉදින් මේ විශරෙණයෙන් වාස කරන රේ තුරාගතයන් කරා මහා මෙහෙන උච්ච උච්ච පිළිස රු රුමහමු මැයි නොවූ නොවූ සවිවිරෝධ උග්‍රසෙන්නාසු වේක් ද, ආභ්‍යන්තරය, එ පිරිස්කි තුරාගත විවෙක ප්‍රවිණ වූ විවෙක ප්‍රාය්ජාර වූ ව්‍යුපකරණ වූ නිශ්චාමාතිරන වූ සර්වප්‍රකාරයෙන් ආප්‍රවයනාට හෙඳුගැන ධර්මයන් කෙරෙන් විසංයුත්ත වූ නිවහට නැඹුරු වූ මැයිනින් එකැයින් යන්නාට මෙහෙයන කරායෙන් පුක්ත කරාවික් ම කරනු වේයි. ආභ්‍යන්තරය, එගෙයින් ඉදින් මහා ද ගොවිරාධ්‍යාපන්මයෙහි ගුණාත්මක උග්‍රසාගතන වාසය කරන්නේ නාම මැනාවැයි කැමැති වන්නේ ද ආභ්‍යන්තරය, රේ මහා විසින් අධ්‍යාපන්මයෙහි සිංහ මොනාවට පිළිවූ වියැපුණු යි, මිදුවියැපුණු යි, එකා කළ පුණු යි.

අභ්‍යන්තරේ, කෙසේ නම් මහණ අධ්‍යාපක්මයෙහි ම සිංහ මොළභාවට පිශිවුවන්නේ මොළභාවට ඩිංචුවන්නේ එකඟ කරන්නේ සමාධාන කරන්නේ වේ ද යන් : ආභ්‍යන්තරේ, මේ සය්ලෙනාහි මහණ කාමයෙන් වෙන්ව මැ අඹුදල දහුමින් වෙන් ව සටිතරක සටිවාර රිවෙකර ප්‍රිතිපූට ඇති උපම් දහුන් උපයා වාස කෙරෙයි. එතරක එවාරයන්ගේ ව්‍යුපාගම සෙතුමයන් සින්හි පැහැදිලි කරන සිංහ පිළිබඳ එකඟ බව ඇති අවිතරක අවිවාර සමාධිර ප්‍රිතිපූට ඇති දෙවන දහුන් ... තෙවන දහුන් ... සිවෙන දහුන් උපයා මෙනා වාස කෙරෙයි. ආභ්‍යන්තරේ, මෙසේ මහණ අධ්‍යාපක්මයෙහි සිංහ මොළභාවට පිශිවුවයි, මොළභාවට ඩිංචුවයි, එකඟ කෙරෙයි, සමාධාන කෙරෙයි. හේ සිය පස්කඟදහී උපන් අභ්‍යන්තාව මෙනාහි කෙරෙයි. අධ්‍යාපක්මයෙහි අභ්‍යන්තාව මෙනාහි කරන ඔහුට අභ්‍යන්තායෙහි සිංහ නො බැඩි, නො පහ දී, මොළභාවට නො පිශිවයි, නො ලිඛදී. ආභ්‍යන්තරේ, මහණ මෙසේ වූ තෙල සිංහ මෙසේ තුවකින් දති : අධ්‍යාපක්මයෙහි අභ්‍යන්තාව මෙනාහි කරන මාගේ අධ්‍යාපක්මයෙහි අභ්‍යන්තාවට සිංහ නොබැංන් ය, නො පසුදෙන් ය, නො පිශිවන්න් ය නො ලිජේ ය ක්‍රියා යි. මෙසේ එහි සම්පූද්‍යනා ඇති වේයි. හේ රරපස්ද්වස්කන්ධියෙහි අභ්‍යන්තා මෙනාහි කරයි ... හේ ඇව් රර උහය පස්ද්වස්කන්ධියෙහි අභ්‍යන්තා මෙනාහි කෙරෙයි. ... හේ ආභ්‍යන්තර අරුපසමාපත්ති මෙනාහි කෙරෙයි. අරුප සමාපත්ති මෙනාහි කරන ඔහුට ආභ්‍යන්තර අරුප සමාපත්තියට සිංහ නො බැඩි, නො පහ දී, මොළභාවට නො පිශිවයි. නො ලිජදී. ආභ්‍යන්තරේ, මහණ මෙසේ විද්‍යාමාන වූ තෙල සිංහ මෙසේ තුවකින් දැනගති : ආභ්‍යන්තරය මෙනාහි කරන මට ආභ්‍යන්තරය පිශිස සිංහ නොබැංන් ය නො පහද්‍රන්න් ය. මොළභාවට නො පිශිවන්න් ය. නො පිශිවන්න් ය ක්‍රියා යි. මෙසේ එහි සම්පූද්‍යනා ඇති වේයි.

ආනන්දය, රේ මහජ විසින් එ මැ පුරුව්වමාධිනිලියෝගයෙහි අධ්‍යාප්ත්වයෙහි ම සිංහලාභාවට පිහිටුවීය යුතු යැ, මොළභාවට ඩියුටියැ යුතු යැ, රුකුඟ කළ යුතු යැ, සමාඛ්‍යභා කළ යුතු යි. තේ අධ්‍යාප්ත්වයෙහි අනෙකුතාව මෙහෙයි කරයි. අධ්‍යාප්ත්වයෙහි අනෙකුතාව මෙහෙයි කරන ඕසුනු සිංහ අධ්‍යාප්ත්වයෙහි අනෙකුතාව පිශිෂ බැසයන්, පහදි, මොළභාවට පිහිටි, මින්ද. ආනන්දය, රේ මහජ මෙමස් ඇති ගෙඹල සිංහ මෙමස් නුව්වින් දත් : අධ්‍යාප්ත්වයෙහි අනෙකුතාව මෙහෙයි කරන මාගේ සිංහ අධ්‍යාප්ත්වයෙහි අනෙකුතාව පිශිෂ බැසයන්.

ඉතිහ තත්ත් සම්පර්ශෙනා, ගෙ, ගෙ, බණ්ඩි, පුජ්‍යාත්‍යවා. මහයිකාරෝයි -පෙ- ගෙ, අජ්‍යාත්‍යවගෙනා, පුජ්‍යාත්‍යවා. මහයිකාරෝයි. -පෙ- ගෙ, අජ්‍යාත්‍යවගෙනා. මහයිකාරෝයි. තස්ස අජ්‍යාත්‍යවා. මහයිකාරෝයෙනා, අජ්‍යාත්‍යවගෙනා එහතා. පක්බජ්‍යාත්‍ය පසිදති සහයිවායි විෂ්වවත්. එව්. සහයාමේතා. අජ්‍යාත්‍යවා, ගිකුවූ එව්. පර්‍යාතානානි: අග්‍යාත්‍යවගෙනා. බෙ, ගෙ මහයිකාරෝයෙනා, අග්‍යාත්‍යවගෙනා එහතා. පක්බජ්‍යාත්‍ය පසිදති සහයිවායි විෂ්වවත්නියි. ඉතිහ තත්ත් සම්පර්ශෙනා, ගෙ, ගෙ.

තස්ස වේ අග්‍යාත්‍යවා, ගිකුවූනෙනා, ඉම්හා, විහාරෙන විහාරෙනා, ව්‍යුහම්ඛය විහාරා. නමත්. ගෙ, ව්‍යුහමත් එව්. ම. ව්‍යුහමතාතා. නාග්‍යාත්‍යවා, දේම්හාස්‍යා, පාපකා, අභ්‍යායලු, බිමම, අනිජ්‍යාවිසාහායියි. ඉතිහ තත්ත් සම්පර්ශෙනා, ගෙ, ගෙ. තස්ස වේ අග්‍යාත්‍යවා, ගිකුවූනෙනා, ඉම්හා, විහාරෙන විහාරෙනා, යානාය විහාරා. නමත්. ගෙ, නීවිත්තියි: එව්. ම. නීවිත්තාතා.¹ නාග්‍යාත්‍යවා, දේම්හාස්‍යා, පාපකා, අභ්‍යායලු, බිමම, අනිජ්‍යාවිසාහායියි. ඉතිහ තත්ත් සම්පර්ශෙනා, ගෙ, ගෙ.

තස්ස වේ අග්‍යාත්‍යවා, ගිකුවූනෙනා, ඉම්හා, විහාරෙන විහාරෙනා, නීජප්‍රාග විහාරා. නමත්. ගෙ, නීඡිදත්තියි: එව්. ම. නීඡිදත්තාතා.² නාග්‍යාත්‍යවා, දේම්හාස්‍යා, පාපකා, අභ්‍යායලු, බිමම, අනිජ්‍යාවිසාහායියි. ඉතිහ තත්ත් සම්පර්ශෙනා, ගෙ, ගෙ. තස්ස වේ අග්‍යාත්‍යවා, ගිකුවූනෙනා, ඉම්හා, විහාරෙන විහාරෙනා, සයනාය විහාරා. නමත්. ගෙ, සයනියි: එව්. ම. සයනාතා. නාග්‍යාත්‍යවා, දේම්හාස්‍යා, පාපකා, අභ්‍යායලු, බිමම, අනිජ්‍යාවිසාහායියි. ඉතිහ තත්ත් සම්පර්ශෙනා, ගෙ, ගෙ.

තස්ස වේ අග්‍යාත්‍යවා, ගිකුවූනෙනා, ඉම්හා, විහාරෙන විහාරෙනා, කාර්ය³ විහාරා. නමත්. ගෙ, යායා. කාර්ය, ගිනා, ගමම, පෙ, පුජ්‍යාත්‍යවා, අන්‍යාත්‍ය, අන්‍යාත්‍යයා. න නීඛිදිය න විරායාය න නීඨෙර්බාය න උපසම්ඛ න අනිජ්‍යාත්‍ය න සැලෙබාධාය න නීඛෙබානාය සංචාරාත්තායි. ගෙයාපිද්. රුජකාර්, වෙ, රකාර්, මහාමත්‍යකාර්, සෙනාකාර්, සයකාර්, පුද්‍යාත්‍යකාර්, අන්‍යාත්‍යකාර්, පානකාර්, ව්‍යුහකාර්, සයනකාර්, මාලුකාර්, ගක්‍රාත්‍යකාර්, සුදුස්ථාත්‍යකාර්, යානකාර්, ගාමකාර්, නීගමකාර්, තාගරකාර්, ජ්‍යෙෂ්ඨකාර්, ඉංජිනේරකාර්, පුරුෂකාර්, එසිඩ්බූකාර්, නැංවාත්‍යකාර්, පුබිජ්‍යාත්‍යකාර්, නාන්ත්‍යාත්‍යකාර්, ලේඛකාත්‍යකාර්, යැම්බූත්‍යකාර්, පිශ්චූත්‍යකාර්, ඉතිහ තත්ත් සම්පර්ශෙනා, ගෙ, ගෙ. ට බෙ, අයා. අග්‍යාත්‍යවා, කාර්ය, අනිස්‍යාත්‍යවා, වෙතෙනා, විනීවරණකාපාය, යා. එකාන්ත්‍යාත්‍ය විරායාය නීඨෙර්බාය උපසම්ඛ අනිජ්‍යාත්‍ය සැලෙබාධාය නීඛෙබානාය සංචාරාත්තායි. ගෙයාපිද්: අපිට්‍යකාර්, සහභාවිත්‍යකාර්, ප්‍රවේශකාර්, අයා. සයනකාර්, විරියාරණකාර්, සිලකාර්, සම්ධිකාර්, පැසුජ්‍යාත්‍යකාර්, විෂ්වකාර්යාත්‍යකාර්, පිශ්චූත්‍යකාර්, ඉතිහ තත්ත් සම්පර්ශෙනා, ගෙ, ගෙ.

1. සිතාං - සිංහී, මජ්‍යයං, සයා.

2. නීඡිත්තාතා - සිංහී.

3. නාසාය - යායා.

පහදියි, මොනාවට පිළිවඳි, වෙශයින් මිලදේ යයි කියා ඇ. මෙසෙයින් එකි සම්පූජන ආත්මි වෙයි. ඒ මහණ පර පසුව්ස්කන්ධියෙහි දූනායතාව මෙනෙහි කෙරෙයි ... හෝ ස්ව පර උගය පසුව්ස්කන්ධියෙහි දූනායතාව මෙනෙහි කෙරෙයි. ආනෙස්ඩ්රය මෙනෙහි කරන ඔපුලේ පිහි ආනෙස්ඩ්රය පිළිස බැසගනී, පහදි, මොනාවට පිළිවඳි, මිලදේ. ආනාන්දය, ඒ මහණ මෙයේ ආත්මි තකුල පිහි මෙයේ තුව්සින් දති: ආනෙස්ඩ්රය මෙනෙහි කරන මාගේ පිහි අනෙස්ඩ්රය පිළිස බැසගනී, පහදි, මොනාවට පිළිවඳි, වෙශයින් මිලදේ ය ය කියා ඇ.

අානත්දය, ඉදින් මේ විහාරයෙන් විහාරණ කරන ඒ මහජනව සක්මන පිළිස සිත නැමේ නම් හේ සක්මන් නොරෙදි. මෙයේ සක්මන් කරන මා අතිධියා දෙළංගමනය සංඛ්‍යාත ලාභක අකුෂල බිරුමයේ ලුපු නො බදනාහ දි කියා යි. මෙයෙන් එහි සම්පූජන ඇති වේයි. අානත්දය, ඉදින් මේ විහාරයෙන් විහාරණ කරන ඒ මහජනව සිටිතු පිළිස සිත නැමේ නම් හේ සිටි. මෙයේ සිටුනා මා අතිධියා දෙළංගමනය සංඛ්‍යාත ලාභක අකුෂල බිරුමයේ නො ලුපුබදනාහ දි කියා මෙයෙන් එහි සම්පූජන ඇති වේයි.

ଆହାନ୍ତିରେ, ଦୁଇଟି ଲେଖକଙ୍କ ପରିଚୟ ମଧ୍ୟ ଏହାରେ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି। ଏହାରେ ଲେଖକଙ୍କ ପରିଚୟ ମଧ୍ୟ ଏହାରେ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି।

ආනත්දය, ඉදින් මේ විභාරණයන් විහරණ කරන රේ මහජනව සාමාන්‍යකරා පිළිස සිංහ නැගම් නම්, හේ යම් කරායෙක් එහි ග්‍රාම්‍ය පුදුදාන් ශේරෙහි වැළටන අනායා අනාරජ සංඝිත වේ ද, ඩිලේදය පිළිස නො වැළට ද, විරායය පිළිස නො වැළට ද, ඩිලර්ධය පිළිස නො වැළට ද, උපගමය පිළිස නො වැළට ද, අඩිඥු පිළිස නො වැළට ද, සම්බෝධය පිළිස නො වැළට ද, නීරච්චය පිළිස නො වැළට ද, රේ ශෙබදු කරා යැයි : රාජකරා වෛරකරා මහාමාත්‍ර කරා සෙනානාකරා හයකරා පුද්ධිකරා ආහාරකරා පානකරා වස්තුකරා ගයනාකරා මාලා කරා ගන්ධිකරා දැයිකරා යානාකරා ග්‍රාමකරා ගියම්කරා නායරකරා රනාපදකරා ස්ථීකරා පුරුෂකරා සුරාකරා විරිකරා තුම්හයේනාකරා පුරිප්‍රකාකරා ත්‍යාන්ත්වීකරා ලෙළාකායකාකරා සාමූහිකාකරා ඉත්සාහවීකරා යයි මෙහේ හේ මෙහේ මෙහේ මෙහේ වූ හේ කරා නො කියමි ' කියා මෙහෙයින් රහි සම්පූද්‍යන ඇති වෙයි. ආනත්දය, යම් කරායෙක් ක්‍රේයයන් යේ තුළුවට කරන්නේ විත්සයා යේ විනිවරණයට සන්ප්‍රාය වූයේ එකාන්ත ඩිලේදය පිළිස විරායය පිළිස ඩිලර්ධය පිළිස උපගමය පිළිස අඩිඥු පිළිස සම්බෝධය පිළිස ඩිලිච්චය වැළට ද, ශෙබදු කරා යැයි : අල්පෙරිජ කරා සන්තුෂ්තයිකරා පුරිවෙකකරා අය-සරුගකරා වියන්ෂරම් කරා සිලකරා සමාධිකරා පුණුකරා විමුක්ෂිකරා විමුක්ෂි දැනාදරුගනාකරා, යයි ' මෙහේ මෙහේ ශෙබදු කරා කියමි ' දි කියා මෙහෙයින් රහි සම්පූද්‍යන ඇති වෙයි.

ඩායා වේ අාත්මදා, ශික්වුනෙ, ඉමිහා, විහාරෙහා විහාරනෙ, විහාසකාය විහාකා. නමුත් සේ, ගෙ තේ විහාසකා, ශිහා, ගමම, පොදුරුපුන්හිහා, අහැරියා, අනින්දෝහිහා, හා නීඩිදිය හා විරුදාය හා නීඩුරුධාය හා උපසම්ජ නා අභිජ්‍යාදා නා සම්බුද්ධාය හා නීඩිභාභාය සංවහනන්. සෙයන්විද් : කාමිචිභාසකා, ව්‍යාපාදවිභාසකා, විජිංසාවිභාසකා, ඉත් එවරුපෙ විභාසකා නෑ විභාසකායා, මිනි. ඉමිහා තැප්පා සම්පරුජනෙ, ශේ, මි. ගෙ වේ ඉමේ අාත්මදා, විහාසකා, අහිරියා, නීඩාහිහා, නීඩාහිහායා. තෙකුවම විහාසකා, අව්‍යාපාදවිභාසකා, අවිංසාවිභාසකා, ඉත් එවරුපෙ විභාසකා විභාසකායා, මිනි. ඉමිහා තැප්පා සම්පරුජනෙ, ශේ, මිනි.

පසුව බෙ, ඉමේ අභිජා, කාමුලුත්‍රා. කහමේ පසුව : වක්‍රී විසෙකුදායනා, රුප, ඉවිස්, කනාතා, මහාප, පියරුප, කාමුපසංඝිතා, රජ්‍යීයා, සෙ, හැවිලිසෙකුදායනා, යදු—පෙ—සාහැවිලිසෙකුදායනා, ගත්තා—පෙ—ලේතා, විශෙකුදායනා, රසා—පෙ—සායැවිශෙකුදායනා, තේ, විසිබේ, ඉවිස්, කනාතා, මහාප, පියරුප, කාමුපසංඝිතා, රජ්‍යීයා. ඉමේ බෙ, අභිජා, පසුව—කාමුලුත්‍රා, යන්ත් හික්‍රිතා, අගිකඩ්ත්‍රා සංසා. විනාතා. පට්ටවේක්‍රියකිඛි. අභි තු බෙ, මේ ඉමේපු පසුවිපු කාමුලුත්‍රාපු අභිජාතරයි. වි, අභිජාතරයි. වි, අභිජනෙ උපාජ්‍යත්වී වේක්‍රියා, යූතුදුව්, ගෙයි. සවේ අභිජා, හික්‍රි එව්. පට්ටවේක්‍රියකිඛි. එව්. පර්‍යානාත්‍රී : අභි බෙ, මේ ඉමේපු පසුවිපු කාමුලුත්‍රාපු අභිජාතරයි. වි, අභිජාතරයි. වි, අභිජනෙ උපාජ්‍යත්වී වේක්‍රියා, යූතුදුව්, ගෙයි. එව්. සහාත්මිතා. අභිජා, හික්‍රි එව්. පර්‍යානාත්‍රී : යො, බෙ, ඉමේපු පසුවිපු කාමුලුත්‍රාපු ජ්‍යෙෂ්ඨයෙ, සෙ, මේ අපාගිනෙනාත්‍රී.³ ඉතිහ තුන් සම්පර්, යො, සෙ, නි. සවේ පනාජාජා, හික්‍රි පට්ටවේක්‍රියකිඛි. එව්. පර්‍යානාත්‍රී. තුන් බෙ, මේ ඉමේපු පසුවිපු කාමුලුත්‍රාපු අභිජාතරයි. වි, අභිජාතරයි. වි, අභිජනෙ උපාජ්‍යත්වී වේක්‍රියා, යූතුදුව්, ගෙයි, එව්. සහාත්මිතා. අභිජා, හික්‍රි එව්. පර්‍යානාත්‍රී : යො, බෙ, ඉමේපු පසුවිපු කාමුලුත්‍රාපු ජ්‍යෙෂ්ඨයෙ, සෙ, මේ පහිනෙනාත්‍රී.

පසුව බො ඉම් අභිජා, උපදෙශකවත්, යහු සික්වීය, උදයබිය:නුපසින්, විහානබිං. ඉන් රුපං ඉන් රුපයා යැඟිදයා, ඉන් රුපයා අන්තරියම්, ඉන් වේදයා, ඉන් වේදනාය යැඟිදයා, ඉන් වේදනාය අන්තරියම්, ඉන් වේදනාය පෙ—ඉන් සහිත—පෙ—ඉන් විසුද්ධාත්, ඉන් විසුද්ධාත්ය යැඟිදයා, ඉන් විසුද්ධාත්ය අන්තරියම්න්. නයා ඉමේපු පසුවපුපාදුනක්වීපු උදයබිය:නුපසින්, විහාරනා, තෙ, පසුවපුපාදුනක්වීපු අසම්මානා, තෙ, පැහිරයි. එව් සභාගම්න්. අභිජා, සික්වූ එව් පරානාන්නි : තෙ, බො ඉමේපු පසුවපුපාදුනක්වීපු අසම්මානා, තෙ, මේ පැහිරනානි. ඉනිග තිස් සම්පර්ශනා, තෙන්නි. ඉම් බො අභිජා, බමම, එකඟාත්‍යාචාරීකා, අරියා, පළාත්‍යාචාරා අන්තරිකානාකා, පාලිත්තා.

න්. කි. මධුදෙශී අභිජා, ක්. අනුවස්. සම්පාදිත්තෙහි, අරහති
යාචකෙහි, යහෝර්. අනුබන්ධීතු. අට පත්‍රිත්තෙහිති.

1. එවරුපෙහි විනෝද්‍යාන - දිගු, යනු. 2 හැඳුම්‍රේණ - දිගු.
 3. එකඟතාත්‍යාදානීකු - දිගු.

ආනන්දය, ඉදින් මේ විභාරයෙන් විහාරය කරන ඒ මහණහට විතරකය පිළිස සිත නැමෙන මී, ඒ මහණ යම ඒ විතරක කොනොක් සිත වුවාසු ග්‍රාමය වුවාසු ප්‍රස්ථාන් කොරෝ පවත්නාසු ආතායී වුවාසු අන්‍රත්සාංඛික වුවාසු නිලධියට නො වැට්වන්නාසු විරාගයට නො වැට්වන්නාසු හිරෝධියට නො වැට්වන්නාසු උපගමයට නො වැට්වන්නාසු අභිජ්‍යවට නො වැට්වන්නාසු සම්බෝධියට නො වැට්වන්නාසු හිවනට නො වැට්වන්නාසු වේත් ද. කොඩු විතරකයේ යැ යන් : 'කාමලිතරක යැ ව්‍යාපාද විතරක යැ විභිංසාවිතරක යි. මෙයේ මෙඩු විතරකයන් විතරකය නො කොරමි' සි කියා මෙයේ එහි සම්පූජ්‍යනා ඇති වෙයි. ආනන්දය, යම් විතරක කොනොක් ආයී වුවාසු තොයෝංකික වුවාසු ඒ විතරකය කරනුවන් මොනාවට දුක් කොළවර කරනු පිළිස පමුණුවන් ද, කොඩු විතරකයේ යැ යන් : 'නිශ්චාමලිතරක යැ අව්‍යාපාදවිතරක යැ අවිභිංසාවිතරක යි. මෙයේ මෙඩු විතරකයන් විතරකය කොරමි' සි කියා මෙයෙයින් මෙයි සම්පූජ්‍යනා ඇති වෙයි.

ආනන්දය, මේ කාමගුණයේ පස්දෙනොක් වෙති. කවිර පස්දෙනොක යන් : ඉඹට වූ කාන්ත වූ මනාප වූ ප්‍රියස්විහාව අරමුණු කොට උපදාන කාමයෙන් පුක්ත වූ රාගෝත්පත්තියට කාරණ වූ වස්පුරිජ්‍යනයෙන් දකුතු පුක්ක පුතු රුපයේ යැ. . . ග්‍රෑෂ්‍යවිජ්‍යනයෙන් දකුතු ගබදයේ යැ. . . සුඟවිජ්‍යනයෙන් දකුතු ගන්ධියේ යැ. . . එස්ථාවිජ්‍යනයෙන් වින්දුතු රසයේ යැ. . . ඉඹටාලමිනා වූ සමතිය වූ මනවතින ප්‍රියස්විහාව අරමුණු කොට උපදාන කාමයෙන් පුක්ත වූ රාගෝත්තියට කාරණ වූ කායවිජ්‍යනයෙන් දකුතු ජ්‍රේජ්වව්‍යයේ යි. යම් කාමගුණයෙක මහණු වියින් 'මේ පස්කම් ගුණයෙහි යම් යම් කාමගුණයෙක උපදාන විත්තසමුද්‍රවාරයක් ඇද්ධා' සි නිතර ඔම සිත ප්‍රත්‍යාවේක්ෂා කළ පුතු වේ ද, ආනන්දය, මේ ඒ පස්කම්ගුණයේ යි. ආනන්දය, ඉදින් මහණ ප්‍රත්‍යාවේක්ෂා කරනුයේ මෙයේ තුවිණින් දන්නේ වේ ද, කිෂේ යැ යන් : 'මේ පස්කම්ගුණයෙහි අනාතර අනාතර ගුණයෙක මා ගේ විත්තසමුද්‍රවාරයක් උපදාන් ඇද්ද කියා යි. ආනන්දය, මහණ මෙයේ විද්‍යාමාන වූ තෙල කරුණ මෙයේ තුවිණින් දන්නේ යැ. කිෂේ යැ යන් : 'මේ පස්කම් ගුණයෙහි යම් ජන්දරාගයක් වි නාම මට ඒ ප්‍රතිඵ යයි කියා යි. මෙයෙයින් එහි සම්පූජ්‍යනා ඇති වෙයි. ආනන්දය, ඉදින් මහණ ප්‍රත්‍යාවේක්ෂා කරනුයේ මෙයේ තුවිණින් දන්නේ වේ ද, කිෂේ යැ යන් : 'මේ පස්කම් ගුණයෙහි අනාතර අනාතර ආයතනයෙක මා ගේ විත්තසමුද්‍රවාරයක් නැති' කියා යි. ආනන්දය, ඒ මහණ මෙයේ විද්‍යාමාන වූ තෙල කරුණ මෙයේ තුවිණින් දන්නේ ය : මේ පස්ක්වකාමගුණයෙන් කොරෝ යම් ජන්දරාගයක් වි නාම, ඒ මට ප්‍රතිඵය කියා යි. මෙයෙයින් එහි සම්පූජ්‍යනා ඇති වෙයි.

ආනන්දය, මහණ යම් උපදාන ස්කන්ධියෙක උදායව්‍යය තුවිණින් දක්නාසු වියින් වියිය පුතු වේ ද, එඩු මේ උපදාන ස්කන්ධියෙක් පස්දෙනොකි. රුපය මෙයේ යැ, රුපසමුදාය මෙයේ යැ, රුපයා ගේ අස්තකිගමය මෙයේ යැ, වේදනා මෙයේ යැ, වේදනා සමුදාය මෙයේ යැ, වේදනාව ගේ අස්තකිගමය මෙයේ යැ, සංඡ්‍ය මෙයේ යැ සංඡ්‍යකාර මෙයේ යැ..... විජ්‍යන මෙයේ යැ, විජ්‍යනයමුදය මෙයේ යැ, විජ්‍යනය ගේ අස්ත්‍ර-ගමය මෙයේ යැ' යි කියා යි. මේ පස්ක්වාපාදනස්කන්ධියෙහි උදායව්‍යය තුවිණින් දක්මින් වාස කරන ඒ මහණහට පස්ක්වාපාදන ස්කන්ධියෙහි යම් අස්ත්‍රමානයක් ඇද්ද, ඒ පහ වෙයි. ආනන්දය, මෙයේ විද්‍යාමාන වූ තෙල කරුණ ඒ මහණ මෙයේ තුවිණින් දනි ; මේ පස්ක්වාපාදනස්කන්ධියෙහි යම් අස්ත්‍රමානයක් වේ ද, ඒ මට ප්‍රතිඵය කියා යි. මෙයේ එහි සම්පූජ්‍යනා ඇති වෙයි. ආනන්දය, එකාන්ත තුළයෙන් පැමිණි හිකෙලෙස් වූ ලොකයෙහි විශිෂ්ට වූ මරු වියින් නො ඇක්මුණු ඒ දමුණු නාම මොසු ය :

ආනන්දය, ඒ කොයේ සහනෙහිද ආවකයා කිතාම අර්ථයක් දක්මින් තෙරඟු ගාස්තුහාන් තුළුබදනට නියි වේ ද ?

හගවමැලුලකා, නො, හනෙනා, බිමම්, හගවීංහෙනාත්‍යිනා, හගවමපපරි-
යරණා, සෑමු වහ හනෙනා, හගවනාත්‍යායෙට පරිගාඹු මිත්‍යය සෑමිත්‍යය
අංශෝතා, හගවනා, සුත්, හිකුමු බාගරස්‍යනාත්‍යිනා.

හ බේ, අංහභාද, අරහති සෑවකා, සහ්‍යාර් අනුබඩිභාං යදිදා සූජා-
ගෙයාං පෙශාකරණා ත්‍යාය හෙඳු¹ කා සියා හෙඳු : දිජරහාත්‍යය හි
වේ,² අංහභාද, බිමම්, සුත්, බිත්, වවස්, පරිමිතා, මිත්‍යාතුපෙක්විතා,
දිවියා, සුපාලිමිත්තා. යා ව බේ, අයා අංහභාද, කාර්, අභිජලුවිතා,
වෙනා, විනිවරණයපාය, මික්‍යාත්‍යන්විධාය විරාශාය හිරෝබාය
උපකමාය අභිජුනුය සමඟාඩාය නිබාඩාය යාවත්තාත්‍යි. ගෙයාමිදා :
අපරිව්‍යතාර්, සහාතුවිකාර්, පරිවෙකාර්, අංහාතාකාර්, මිරියාරමාතා,
සිලුකාර්, සමඟිකාර්, පකුනුකාර්, විශ්‍රිතාත්‍යාත්‍යන්දායාතාකාර්.
මිවරුපිය, බේ, අංහභාද කාර්ය හෙඳු අරහති සෑවකා, සහ්‍යාර් අනුබඩිභාං
අං පනුප්‍රමානෙශා.

එව් සහෙනා බේ, අංහභාද, අංවරිපුපදාළුවේ, ගෙෂාත්‍යි. එව් සහෙනා
අංහෙනාව්, සුපාලුදාළුවේ, හෙෂාත්‍යි. එව් සහෙනා මූහුමව, රුපදාළුවේ, හෙෂාත්‍යි.

කාර්. වාහභාද, අංවරිපුපදාළුවේ, හෙෂාත්‍යි : ඉඩාහභාද, මික්‍යාවේ, සහ්‍යා,
මිමිත්තා. සෙනා, සනා. සජ්‍යාත්‍යන් අරකුනුදා. රුක්‍යබැලුලා. පබෙනා. කභාදරා. ශිරිගුහා.
සුසානා. වනපස්‍යා. අඛෙහා, සා. පලු, පළපුජ්‍යා. ත්‍යාය තාර්, වුපකට්ස්‍යා
විශරගෙ, අභිජාවත්තාත්‍යි මූහුණාගහපත්‍යිකා, හෙයම්, වෙව ජ්‍යාහපදා ව.
සෙ, අභිජාවත්තාත්‍යි මූහුණාගහපත්‍යිකා තෙගමේපු වෙව ජ්‍යාහපදාපු
ව කුව්‍යත්‍යි, නිකාජම්‍යි, ගෙවි. අංපර්ත්‍යි, අංවටත්‍යි බැපුලුදාය. අයා
වුවත්තාහභාද, උපදාළුවේ, අංවරියෙ, අංවරිපුපදාළුවේ අවධිපු තා පාපක,
අකුෂලා, බිමම්, සංකිලුපිකා, පෙ, සහාහ්‍යිකා,⁴ යදරු දුක්‍යබිවිපාකා, අංයායි.
ජ්‍යාජ්‍යරුමරණීයා, එව් අංහභාද, අංවරිපුපදාළුවේ, හෙෂාත්‍යි.

කාර්. වාහභාද, අංහෙනාව්, සුපාලුදාළුවේ, ගෙෂාත්‍යි. තෙස්‍යාව බේ, පහාහභාද,
සභ්‍යා සෑවකා, ත්‍යාය සභ්‍යා විවෙකම්තුමුහායාම්, නො, විවිත්තා. සෙනා, සනා.
සජ්‍යාත්‍යන් අරකුනුදා. රුක්‍යබැලුලා. පබෙනා. කභාදරා. ශිරිගුහා. සුසානා.
වනපස්‍යා. අඛෙහා, සා. පලු, පළපුජ්‍යා, ත්‍යාය තාර්, වුපකට්ස්‍යා විශරගෙ,
අභිජාවත්තාත්‍යි මූහුණාගහපත්‍යිකා, හෙයම්, වෙව ජ්‍යාහපදා ව කුව්‍යත්‍යි,
නිකාජම්‍යි, ගෙවි. අංපර්ත්‍යි, අංවටත්‍යි බැපුලුදාය. අයා
වුවත්තාහභාද, උපදාළුවේ, අංහෙනාව්. අංහෙනාව්, සුඩිපිකා, පෙ, සහාහ්‍යිකා,
අංයායි. ජ්‍යාජ්‍යරුමරණීයා. එව් අංහභාද, සුපාලුදාළුවේ, හෙෂාත්‍යි.

1. {සුඩිපිකාගෙයාවේයාකරණාය සෙ,භාං - යාං.
ශිලු. ගෙ - සිලු, මිර්යා.

2. ගෙ - සිලු, මිර්යා.

3. {අභිජාවත්තාත්‍යි - සිලු, මිර්යා.
අභිජාවත්තාත්‍යි - යාං, PTS.

4. පෙ, සහාහ්‍යිකා, - මිර්යා.

5. සංමියා - PTS.

වහන්ස, දූමුෂ්‍ය භාග්‍යවලුන් වහන්සේ මුල් කොට ඇත. භාග්‍යවලුන් වහන්සේ නොතා කොට ඇත. . භාග්‍යවලුන් වහන්සේ පිළිසරණ කොට ඇත. වහන්සේ තෙල භාෂිතයා යේ අරථ තුළ වහන්සේට මැ වැට්ටේ නම් මතාමැනු භාග්‍යවලුන් වහන්සේයේ බස් අසා ඩිස්පුලු ධර්තියි සැල කළේ.

ආනන්දය, ප්‍රාවිකයා සුභාදාන්ත ය ගෙය ය වෙයෝකරණ ය යන ඒ හෙතු කොට ගාස්තුහන් වහන්සේ තුළුබදනාට නීයි වෙයි. ඒ කට්ටර හෙයින යන් : ආනන්දය, පැවිදී ව ගොහො කල් ඇත්තු විසින් පයාමිශනිධර්මයේ අසන ලදය, බිරන ලදය, බහින් පුරුදු කරන ලදය, සිනින් දක්නා ලදය, ප්‍රභායෙන් අවබාධ කරන ලදය. ආනන්දය, ගම් කරා කොනොක් ස්ලේෂයන් යේ තුළුබව කරන්නාසු වෙනෙම්වතිවරණයට සත්ප්‍රාය වුවාසු රැකාන්ත්ත නීරිදිය පිළිස විරාගය පිළිස නිරෝධය පිළිස උපහම පිළිස අඩංගු පිළිස සම්බාධය පිළිස නීරිංණය පිළිස වැට්ටන් ද, මූලු කට්ටරහ යන් : අල්පරවිතකරා යැ, සන්තුෂ්ථවිකරා යැ, ප්‍රවිචිකකරා යැ, අස්සරගකරා යැ, වියාම්‍රම්භකරා යැ, ශිලකරා යැ, සම්ධිකරා යැ, ප්‍රභාකරා යැ, විමුශ්චිකරා යැ, විමුශ්චිභානාදරුණනකරා යැ යන මොසු යි. ආනන්දය, ප්‍රාවිකයා තොරතුදු මෙවන් කරාගෙනුයෙන් ගාස්තුහන් වහන්සේ තුළුබැද යන්නාට නීයි වෙයි.

ආනන්දය, මෙයේ වන්ම ආචාර්යාපද්ධිව වෙයි, මෙයේ වන්ම අන්තෙවායිභාප්‍රායව වෙයි, මෙයේ වන්ම ම ඉජ්ඡවාරුපද්ධිව වේ.

ආනන්දය, කොයේ ආචාර්යාපද්ධිව වේ යැ යන් : ආනන්දය, මෙමලාවැ ඇතැම ගාස්තුවරයෙක් අරණු ය, වෘක්ෂමුලු ය, පරින ය, කුදුරුලි ය, ශිරිඳුහා ය යමසාන ය, වන පුද්ර ය, අහාවිකාය ය, පලාලපුජ්ජර යයි විවිශ්ත ගායනාසන ඇසුරු කොරයි. එසේ රක්කලාවැ වැ වාස කරන ඕනු වෙන බෙමුණු ගැහැවියෙළ ද නියමිතම්වැස්සෙළ ද දනාවිවැස්සෙළ ද රුළුණින්. සේ බෙමුණු ගැහැවියනුද නියමිතම්වැස්සනුද දනාවිවැස්සනුද රුළුණින කළ ත්‍රැණුයෙන් මුර්විනින වෙයි නිකාම කොරයි, ශිෂ්ටවිට පැමිණෙයි, ප්‍රත්‍යාග්‍යාලු යට වැට්ටයි. ආනන්දය, මේ ආචාර්යාපද්ධිව යයි සියනු ලැබේ. ආචාර්යාපද්ධිව ගෙනුයෙන් සංස්ක්ලෙයායට හිත වූ පුනර්ජවය පිළිස පවත්නා දරර සහිත වූ දුෂ්චිරිපාක ඇති මතුළයි ජාතිජරාමරණයට හිත වූ පාපක අකුෂලධර්මයේ ඒ ආචාර්යාවිවරයා දැන මරණයෙන් මැරුහ. ආනන්දය, මෙයේ ආචාර්යායාහට උපද්ධිව වෙයි.

ආනන්දය, සියයින් අන්තෙවායිභාප්‍රායව වේ යැ යන් ආනන්දය : , ඒ ගාස්තුහු ගේ මැ සට්ටෙක් ඒ ගාස්තුහු ගේ විවිකය අනුව වඩුනුයේ අරණු ය, වෘක්ෂමුලු ය, පරින ය, කුදුරු ය, ශිරිමෙලන, සොහොන, වනපෙන, අහාවිකායය, පිදුරුකිලිය යන සෙනපුන් සෙවයි. එසේයින් රක්කලාවැ වැ වාස කරන ඕනු වෙන බෙමුණු ගැහැවියන් භා නියමිතම වැස්සනුද දනාවිවැස්සනුද රුළුණින් ම ත්‍රැණුමුර්විජායෙන් මුකුරන් වෙයි, නිකාම කොරයි, ශිෂ්ටවිට පැමිණෙයි, බාපුලු යට වැට්ටයි. ආනන්දය, මේ අන්තෙවායිභාප්‍රායව යයි සියනු ලැබේ. අන්තෙවායිභාප්‍රායව ගෙනුයෙන් කොමෙසන පුනර්ජවය කරන දරර සහිත දුෂ්චිරිපාක දනා මතුළයි ජාතිජරාමරණ උදුකරන උමක අකුෂලදහමු ඒ අනුවැයා දැනමරණයෙන් මැරුහ. ආනන්දය, මෙයේ අන්තෙවායිභාප්‍රායව වෙයි.

කට්. මානජද, මූහුම්ව, රුපදුවේ, ගො, තී : ඉඩ්, නජද කට්, ගෙ, ප්‍රාත්‍යාචාර්යා අරහු. සමම, සම්බුද්ධී, විජ්‍යාචරණයම්පෙනෙහා, සුගෙනෙහා, ප්‍රාත්‍යාචාර්යා අනුහාරෝ ප්‍රජිතදමස, රජී සහෝ, දෙවමත්තුයා, යා මුදෙනි, හායටා. ගො, විවිත්තා. සෙනා, සනා. යජ්‍යා අරභාදා. රැකබුලු. ප්‍රතිඵෑත. කභිරා. ශිරිගුහා. සුභායා. වහපත්තා. අභිභාස, සාමාජිකයා. ප්‍රාත්‍යාචාර්යා, සායා කට්, වූපකටකිසා විහාරෙහා, අභි, වට්ටනායි මූහුම්ණගහපත්තිකා, ගෙගම්, වෙව් ජාහපදු ව්‍ය. ගො, අභි, වට්ටනෙහාසු මූහුම්ණගහපත්තිකා ගෙගම් වෙව් ජාහපදු ව්‍ය න මුවිත්ති, න නිකාමයති, න ගෙබි. අ, පර්‍යායි. න අ, වට්ටනි බුපුලුද. තෙසෙයාව බෙ, පනානජද, යභ්‍යා ය, වෙශා, නායා සභ්‍යා විවේකමත්තුමූහාම්, ගො, විවිත්තා. සෙනා, සනා. යජ්‍යා අරභාදා. රැකබුලු. ප්‍රතිඵෑත. කභිරා. ශිරිගුහා. සුභායා. වහපත්තා. අභිභාස, සාමාජිකයා. ප්‍රාත්‍යාචාර්යා, සායා කට්, වූපකටකිසා විහාරෙහා, අභි, වට්ටනායි මූහුම්ණගහපත්තිකා, ගෙගම්, වෙව් ජාහපදු ව්‍ය. ගො, අභි, වට්ටනෙහාසු මූහුම්ණගහපත්තිකා ගෙගම් වෙව් ජාහපදු ව්‍ය මුවිත්ති, නිකාමයති, ගෙබි. අ, පර්‍යායි. අ, වට්ටනි බුපුලුද. අයා වූවිතානජද, උපදුවේ, මූහුම්ව, රුපදුවේ, මූහුම්ව, රුපදුවේ අවධිපු නා පාපකා, අකුසලා, බිමම, සංඝිලුපිශිකා, පො, ගො, හාමිකා, සදරු දුකුවිපාකා, අ, යතියා. ජාතිජරු-මරණීයා. එව් බෙ, අ, නජද, මූහුම්ව, රුපදුවේ, ගො, තී.

නැතු, නගද, ගො, වෙව්, යා. අ, වරිපුපදුවේ, ගො, ව අනෙකුවාපුපදුවේ, අයා. ගෙනි මූහුම්ව, රුපදුවේ, දුකුවිපාකුනාරෝ වෙව් කුමුකිවිපාකුනාරෝ ව්‍ය, අපි ව විනිපාකා, ය සංවහනති.

නාසම, තීය ම්. අ, නගද, මිනාවතා, ය සම්බුද්ධවර්ත්, මා, සපනාවතා, ය. නා වෙ, හාවිසායි දිජරහනා. ගිතා, ය සුඩා.

කට්. මානජද, සහෝ, රාජ්‍යාරා සාචා, සපනාවතා සම්බුද්ධවරනායි ගො, මිනාවතා, ය : ඉඩ්, නගද, සහෝ, සාචා, ය. බිමම. දෙසෙයි අනුකම්පෙකා, ශිනෙයි අනුකම්ප. උපදුය ඉදා. වේ, ගිතා, ය ඉදා. වේ, සුඩා, යති. නායා සාචා, න සුඩායනති, න ගො, යා. මිදහනති න අභාදා වියා. උපවිශ්පනාති. වෙ, සකාමම ව සහුළා, සාමාජිකයා. එව් බෙ, අ, නගද සහෝ, රාජ්‍යාරා සාචා, සපනාවතා සම්බුද්ධවරනායි ගො, මිනාවතා, ය.

කට්ස්ථ්‍යා, නගද, සහෝ, රාජ්‍යාරා සාචා, මිනාවතා, ය සම්බුද්ධවරනායි ගො, සපනාවතා, ය : ඉඩ්, නගද, සහෝ, සාචා, ය. බිමම. දෙසෙයි අනුකම්පෙකා, ශිනෙයි අනුකම්ප. උපදුය : ඉදා. වේ, ගිතා, ය ඉදා. වේ, සුඩා, යති. නායා සාචා, සුඩායනති, ගො, යා. මිදහනති, අභාදා වියා¹. උපවිශ්පනාති, න ව වෙ, සකාමම සහුළා, සාමාජිකයා² වියනති. එව් බෙ, අ, නගද, සහෝ, රාජ්‍යාරා.

ආනන්දය, කෙසේ මූහ්‍යමවාටි උපද්‍යව වේ යැ යන් : ආනන්දය, මෙලෙඩ් අර්ථයේ සම්බන්ධම්බුද්ධ විද්‍යාවරණසම්පන්න සුගත වූ ලොකවිද් අනුක්තර පුරුෂදම්සයාරටි වූ දෙවිමිනිස්නාට යාස්නා වූ ව්‍යුහසත්‍යාචාරී කළ යායාවන් වූ තරාගත්‍යන් වහන්දේ උපදාන සේක. ඔබ අරණාය, වෘශ්ජම්මූලය, පාලිතය, කඟදරය, ගස්වරය, ග්මසානාය වනප්‍රස්ථය, අහුවකාශය, පාලාලපුජ්ජරයයි විවික්ත ගයනාසන සෙවුනි. එසේ එකලා ව වාස කරන ඔබ වෙත බමුණුගැහැවියෝ ද නියමගමලවැඳසේ ද දාවවැඳසේ ද පැමිණෙනි, ඔබ බමුණු ගැහැවියනුද නියමගම වැඩියනුද දාවවැඩියනුද පැමිණෙන කළ මුර්විඵිත නොවේ, නිකාම නො ගොරෙනි, ගෙධියට නො පැමිණෙනි, බාපුලායට නො වැටෙන්. ආනන්දය, ඒ තරාගත යාස්නායන් ගේ මැ සට්‍රිවෙක් ඒ යාස්නායන් ගේ විවෙකය විභ්‍රාන් අරණ රැක්මූල පටි කදුරු ලෙන සොයාන වනපෙනු එලිමහන පිදුරුකිලි යයි ජනපුන් සෙනපුන් සෙවී. එසේ එකලා වැ වාස කරන ඔහු විෂ්ඨ වෙත මූහ්‍යමණ යාහපත්‍යායෝ ද නිගම වාසිෂ්ඨ ද ජනපදවාසිෂ්ඨ ද පැමිණෙනි. සේ මූහ්‍යමණ යාහපත්‍යායෝ නිගමවාසිනුද ජනපද වාසිනුද පැමිණෙක් ම කාණ්ඩාමුර්විජායෙන් මුර්විඵිත වෙයි, නිකාම ගොරෙයි, ගෙධියට පැමිණෙයි, බාපුලායට වැටෙයි. ආනන්දය, මේ මූහ්‍යමවාරිඋපද්‍යව යයි කියනු ලැබේ. මූහ්‍යමවාරි උපද්‍යව හෙතුයෙන් සංක්ෂේපයට සිත වූ පුනර්හවයට වැටෙන සඳර වූ දුෂ්චාරිතා වූ මඟ ජාතිජරාමරණයට කරුණු වූ ලමු අකුසලදහමු ඒ මූල්‍ය ඉංගමරණයන් මැරුතු.

ආනන්දය, එහි යම් ආවායෝනාපද්‍යවයෙක් ඇදි, යම් අන්තොවායිනොපද්‍යවයෙක් ඇදි, ඒ උපද්‍යවයනාට වඩා, මේ මූහ්‍යමවාරිඋපද්‍යවය දුෂ්චාරිතා වෙයි. කටුක විජාකතර ද වෙයි. තවද විනිජාතයට වැටෙයි.

ආනන්දය, එකරුණෙන් මා මෙත්තාප්‍රතිඵ්‍යාචන්තියෙන් ව්‍යවහාර කරව, වෙරුප්‍රතිඵ්‍යාචන්තියෙන් ව්‍යවහාර නො කරව, එය නොපට දිර්සරාත්‍යාචන්ති සිත පිණිස පුව පිණිස වෙයි.

ආනන්දය, කෙසේ සට්‍රිවේ යාස්නායන් වහන්දේ වෙරුප්‍රතිඵ්‍යාචන්තියෙන් ව්‍යවහාර කොරෙනි යන් : මෙත්තාප්‍රතිඵ්‍යාචන්තියෙන් ව්‍යවහාර නො ගොරෙනි යන් : ‘ ආනන්දය, මෙලෙඩ් යාස්නායන් වහන්දේ අනුකම්පා ඇති වැනිගෙනිමි වැ අනුකම්පා පිණිස සට්‍රිවනාට දායම දෙසනි. ’ මෙය නොපට සිත පිණිස ය, මෙය නොපට පුව පිණිස ය කියා යි. සට්‍රිවේ ඕන ගේ විවෙක නො අසනු කැමුළුනි වෙනි, කන් නො නැතු ගොරෙනි, දානගනුවට සිත නො එලුවනි, යාස්නායනායෙන් ඉවත් ව වැටෙන්. ආනන්දය, මෙසේ සට්‍රිවේ යාස්නායන් වහන්දේ වෙරුප්‍රතිඵ්‍යාචන්තියෙන් ව්‍යවහාර ගොරෙනි. මෙත්තාප්‍රතිඵ්‍යාචන්තියෙන් ව්‍යවහාර නො ගොරෙන්.

ආනන්දය, කෙසේ සට්‍රිවේ යාස්නායන් වහන්දේ මෙත්තා ප්‍රතිඵ්‍යාචන්තියෙන් ව්‍යවහාර ගොරෙනි යන් : වෙරුප්‍රතිඵ්‍යාචන්තියෙන් ව්‍යවහාර නො ගොරෙනි යන් : ‘ ආනන්දය, මෙලෙඩ් යාස්නායන් වහන්දේ අනුකම්පා ව සිගෙනිමි ව අනුකම්පා පිණිස සට්‍රිවනාට දායම දෙසනි : ’ මෙය නොපට සිත පිණිස ය, මෙය නොපට පුව පිණිස ය කියා ’ දි සට්‍රිවේ ඕන ගේ විවෙක අසනු කැමුළුනි වෙනි, කන් නැතු ගොරෙනි, දානගන්නාට සිත එලුවනි, යාස්නායනායෙන් ඉවත් ව නො ද වැටෙන්. ආනන්දය, මෙසෙයින් සට්‍රිවේ

භාවිතය: මිනින්දිවත්තාග සැලුදුවරනෑ නො: සපානක්වත්තාග. තැපම, නිශ මි. අංහජද, මිනින්දිවත්තාග සැලුදුවරට, මි. සපානක්වත්තාග නු. ලට, හට්ස්‍යාසි දිසරනෑ. ගිඹ්‍යාග පුබ්‍යා. ග බේ, අං. අංහජද, නට, පර්‍යාක්‍රමිස්‍යාමි. යට, කුමින්කාරෝ අංමසේ අංමකම්නෑනා. ත්‍රිග්‍රැයා ත්‍රිග්‍රැයාහ. අංහජද වික්‍රීඛාච්‍රි. පටයා අංහජද පටයා වික්‍රීඛාච්‍රි. යො, සාරෝ පෙ, යිස්සනීයි.

කුදම්වේව ගැව්, අත්‍යම්නො, අංයම, අංහජද ගැවෙන්,
කාසින් අතින්දීයි.

මහාසුක්‍රීඛාච්‍රි සුත්‍යා. දුනිය.

ගාස්තුයන් වහන්සේ මෙත්තාප්‍රතිපත්තියෙන් ව්‍යවහාර කොරෝන්, වෙරප්‍රතිපත්තියෙන් ව්‍යවහාර නො කොරෝන්. ආනත්දය, එකරුණෙන් මා මෙත්තාප්‍රතිපත්තියෙන් ව්‍යවහාර කරව, වෙරප්‍රතිපත්තියෙන් ව්‍යවහාර නො කරව, එය නොපට දිර්සරානුයෙකි හිත පිණිස පුව පිණිස වෙයි. ආනත්දය, යම් එපිදි කුම්ඩකාරයෙක් අපස්වී වූ අමු මැටිබදුනෙහි ත්‍රියා කොරෝන්, මම එපිදි නො පිළිපදිමි. ආනත්දය, මම පුනාප්‍රතා නීගුහ කොට කියමි, ආනත්දය, දෙන් පුනාප්‍රතා නොර කියමි. යම් සාරලයක් ඇදිද, ඒ පිටුනේය කියා යි.

හාගාවතුන් වහන්සේ මේ මහාප්‍රජ්‍යාන සූත්‍ර විදුල ගස්ක. සඳහු යින් ඇති ආපුණීමක් ආනත්ද තොරතුළුවේ හාගාවතුන් වහන්සේ ගේ හාමිතය යතුවින් පිළිගන්න.

එධිනි මහාප්‍රජ්‍යානසූත්‍ර යි.
